

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

H.Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
CENTRA ZA UKLANJANJE MINA
U BOSNI I HERCEGOVINI
ZA 2009. GODINU**

Broj: 01-03-06-16-1-876/10

Sarajevo, maj 2010. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	NALAZI I PREPORUKE	5
1.	Uvod	5
2.	Postupanje po ranijim preporukama	6
3.	Sistem internih kontrola	6
4.	Budžet	8
III	KORESPONDENCIJA	9
 Prilozi:		
	Tabela 1. Analiza odobrenog i izvršenog budžeta za 2009. god.	10

I MIŠLJENJE REVIZORA

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini** (u daljnjem tekstu: BHMAC) i usklađenosti poslovanja sa važećom zakonskom regulativom za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2009. godine.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo BHMAC je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH, broj 33/07) i Pravilnikom o računovodstvu budžeta institucija BiH (broj 01-St4-16-1810/05). Ova odgovornost obuhvata: uspostavljanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja BHMAC sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 12/06), INTOSAI revizijskim standardima (Službeni glasnik BiH, broj 5/01) i Međunarodnim standardima revizije (ISA). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizionih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizionih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za mišljenje revizora.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji BHMAC prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na dan 31. decembra 2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan i u skladu su sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje BHMAC u toku 2009. godine bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Isticanje predmeta

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na nedovoljnu efikasnost u funkcionisanju sistema internih kontrola kako je to opisano u tački 3. Izvještaja.

Sarajevo, 26.05.2010. godine

Zamjenik generalnog revizora

Dževad Nekić

Generalni revizor

Milenko Šego

II NALAZI I PREPORUKE

1. Uvod

U svrhu izvršenja dugoročnog zadatka deminiranja u Bosni i Hercegovini, u sastavu Ministarstva civilnih poslova i komunikacija, osnovana je Komisija za deminiranje u Bosni i Hercegovini koja za svoj rad odgovara ovom ministarstvu. Komisija se sastoji od tri člana koje posebnom odlukom imenuje Vijeće ministara BiH.

Vijeće ministara BiH je shodno odredbama Zakona o deminiranju u Bosni i Hercegovini¹ donijelo Odluku o osnivanju Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini², kao stručne službe Komisije za deminiranje u Bosni i Hercegovini. Prema odredbama navedene Odluke BHMACH je nadležan za:

- 1) BHMACH u ime Komisije obavlja sljedeće zadatke:
 - održava i vodi centralnu bazu podataka o minskim poljima i kapacitete za mape;
 - predlaže tehničke i sigurnosne standarde kao i standarde kvaliteta obavljenog posla za operacije deminiranja i predlaže certifikate za odobrenje Komisiji;
 - pregleda dokaze o kvalificiranosti međunarodnih i domaćih firmi za deminiranje za njihovu akreditaciju, koju odobrava Komisija;
 - predlaže standarde za obuku koju odobrava Komisija, te prati i izvještava o njihovom provođenju;
 - priprema prijedloge za rad na deminiranju područja koja su na međuentitetskoj liniji razgraničenja, koje odobrava Komisija;
 - priprema planove rada i budžete za svoje aktivnosti, kao i izvještaje i obračune, koje odobrava Komisija i nakon toga ih dostavlja Odboru donatora;
 - obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini.
- 2) BHMACH putem ureda u Banja Luci i Sarajevu obavlja sljedeće zadatke:
 - vodi operacije upoznavanja sa minama, obilježavanje mina, izviđanja i uklanjanja mina (u skladu sa tehničkim standardima odobrenim od Komisije i koristeći se postojećom civilnom ekspertizom u strukturama unutar entitetskih vlada);
 - osigurava podatke za centralnu bazu podataka o minskim poljima;
 - koordinira aktivnosti na deminiranju sa drugim operativnim agencijama, vodeći računa da se one bave odobrenim prioritetima i da rade u skladu sa odobrenim standardima;
 - priprema prijedloge prioriteta za operacije deminiranja i izdaje radne zadatke u toku operacija deminiranja; vrši inspekciju, te, nakon završetka zadatka, vrši analizu kontrole kvaliteta i predlaže izdavanje certifikata o izvršenoj kontroli kvaliteta očišćenih površina;
 - predlaže listu prioriteta zadataka vladi entiteta;
 - pripremati planove rada, budžet, izvještaje i obračune za prezentaciju vladi entiteta, BHMACH-u, Komisiji i Odboru donatora;
 - obavlja i druge zadatke u skladu sa Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini.

¹ Službeni glasnik BiH, broj 5/02

² Službeni glasnik BiH, broj 15/02

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine izvršio je finansijsku reviziju za 2008. godinu u BHMACH-u i izrazio pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i zakonitost poslovanja.

Pored iskazanog mišljenja smatrali smo potrebnim da predložimo određene preporuke za uspostavu efikasnijeg sistema internih kontrola. Osvrtom na preporuke date u revizorskom izvještaju, te uvidom u preduzete aktivnosti utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke:

- U toku 2009. godine nisu vršene isplate naknada zaposlenicima za blagdanske poklone.

Preporuke čija je realizacija u toku:

- I pored poduzetih određenih aktivnosti i dalje nije uspostavljen efikasan sistem internih kontrola nad izdacima za održavanje vozila, niti pri provođenju procedura propisanih za postupke javnih nabavki.

3. Sistem internih kontrola

Odgovornost za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola³ je na rukovodstvu BHMACH-a. BHMACH-om rukovodi direktor, a imenuje ga Vijeće ministara BiH na prijedlog Komisije.

Revizijom pojedinih pozicija rashoda utvrđeni su nedostaci u sistemu internih kontrola koji bi ubuduće mogli imati uticaj na relanost i istinitost finansijskih izvještaja, te je s toga neophodno definisati kontrolne postupke i uspostaviti kontrolne mehanizme za efikasno upravljanje budžetom odobrenim sredstvima. Vezano za naprijed navedeno utvrdili smo sljedeće:

Internim Pravilnikom o plaćama i naknadama državnih službenika i zaposlenika su propisane plaće i naknade za rukovodeće i druge državne službenike i zaposlenike u Centru za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini. Tokom revizije konstatovali smo da je na osnovu Odluke Vijeća ministara BiH⁴ iz 2009. godine, a u koordinaciji sa Ministarstvom civilnih poslova i Ministarstvom financija i trezora izvršena isplata dodatka na plaću u visini 50% na osnovnu plaću za efektivno radno vrijeme zaposlenicima koji su angažirani na inspektorskim deminerskim i poslovima deminerskog izviđanja. Pomenuta Odluka sadrži član o retroaktivnoj primjeni odredbi iste za period od 01.07. do 31.12.2008. godine. Izvršena je procjena potrebnih finansijskih sredstava za period 07-12/2008. godine u neto iznosu od 73.999 KM i za period 01-04/2009. godine u neto iznosu od 23.194 KM. Obračun i isplata je izvršena uz plaću za april 2009. godine, a potom je vršena redovna isplata ovih dodataka na osnovu evidencije o efektivnom vremenu provedenom u obavljanju dužnosti. Evidencija se dostavlja uz redovne šihne liste za tekući mjesec. U skladu sa članom 6. Odluke Vijeća ministara BiH o utvrđivanju dodatka na plaću, direktor BHMACH je donio rješenje o imenovanju Komisije, čiji je zadatak periodična kontrola primjene odredaba Odluke. Komisija je izvršila kontrolu

³ MRevs 315, tačka 4. (c): Interna kontrola – postupak koji su oblikovali i stavili na snagu oni koji su zaduženi za upravljanje, menadžment i ostalo osoblje kako bi se osiguralo razumno uvjerenje o postizanju ciljeva poslovnog subjekta u vezi s pouzdanim finansijskim izvještavanjem, učinkovitim i uspješnim poslovanjem i udovoljavanjem primjenjivih zakona i regulativa. Pojam "kontrole" odnosi se na svaki aspekt jedne ili više komponenti interne kontrole.

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 22/09

obračuna dodatka, za period 01.07.2008. godine do 31.12.2009. godine, na osnovu koje je sačinjen izvještaj sa preciznim zapažanjima i prijedlozima za otklanjanje uočenih nepravilnosti, na osnovu kojih je i izvršen povrat pogrešno obračunatog dodatka u ukupnom iznosu od 7.983 KM.

Preporučujemo da se uspostavi efikasan sistem internih kontrola u dijelu obračuna i isplate pripadajućeg dodatka na plaću, za efektivno vrijeme provedeno na inspektorskim deminerskim i poslovima deminerskog izviđanja u cilju pouzdanog evidentiranja i plaćanja ovih izdataka u periodu na koji se odnose, u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja definisanog odredbama Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine⁵.

Prema Pravilniku o plaćama i naknadama državnih službenika i zaposlenika u BHMAC-u, u dijelu koji se odnosi na blagajničko poslovanje, definisana je isplata akontacija i troškova službenih putovanja. Revizijom su obuhvaćeni nalozi za službena putovanja u zemlji. Primjećeno je da se u nekim slučajevima prilažu računi za smještaj–noćenje koji ne predstavljaju adekvatnu osnovu za priznavanje nastalog izdatka (npr. račun ispisan rukom na paragon bloku, bez odgovarajućih isječaka iz fiskalne ili registar kase, dnevne karte za parkiranje i sl.), kao i da se u strukturu vremena provedenog na službenom putu uključuje i vrijeme za određene aktivnosti koje po prirodi nisu poslovnog karaktera.

Preporučujemo da se unaprijedi sistem internih kontrola u dijelu provođenja formalne i suštinske kontrole priložene dokumentacije uz putne naloge, te obračunate strukture efektivnog vremena provedenog na službenom putovanju, a u cilju odobravanja samo odgovarajuće dokumentacije i efektivnog vremena provedenog na službenom putu sa svrhom izvršenja planiranih poslovnih aktivnosti.

Revizijom troškova nastalih na osnovu izdataka opravke i održavanja vozila konstatovali smo da BHMAC uredno vodi evidenciju o upotrebi, opravci i održavanju vozila. Međutim, analizom evidentiranih troškova po regionalnim centrima, primjećene su, nesrazmjere u učešću pojedinih centara u ukupnim troškovima u odnosu na broj vozila koji su na raspolaganju tim centrima. Mišljenja smo da sistem internih kontrola, kao i postojeću bazu podataka, treba kontinuirano nadograđivati, posebno uzimajući u obzir organizacionu strukturu institucije i disperziju voznog parka od 91 vozila. Smatramo da je neophodno u cilju racionalizacije i efikasnosti upotrebe vozila preispitati opravdanost postojećeg voznog parka s obzirom na broj zaposlenih u instituciji i radne zadatke.

Neophodno je uspostaviti efikasniju kontrolu troškova koji se vežu za službena vozila (opravke, servisi, itd) i preispitati opravdanost postojećeg voznog parka, a u cilju racionalizacije i efikasnosti trošenja budžetskih sredstava.

Takođe, smo konstatovali da je BHMAC u 2009. godine, krenuo u proceduru izbora najpovoljnijeg dobavljača za usluge održavanja vozila, podjelom postupka na tri lokaliteta Tuzla, Sarajevo i Banja Luka. Na osnovu istog izvršeno je zaključivanje ugovora sa najpovoljnijim dobavljačima za lokacije Tuzla i Sarajevo, a do izbora najpovoljnijeg dobavljača za područje Banja Luke nije došlo zbog prigovora drugostepenom organu na proces izbora najpovoljnijeg dobavljača. Drugostepeni organ, Ured za razmatranje žalbi, predmetni postupak, na osnovu prigovora jednog dobavljača, vraćao je na ponovno razmatranje četiri puta. Po posljednjem rješenju za vraćanje predmeta na ponovno postupanje BHMAC je pokrenuo upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine. Obzirom da je potreba za uslugama održavanja vozila neminovna, sugerišemo ugovornom organu,

⁵ Službeni glasnik BiH, broj: 61/04, 49/09

da izvrši konsultacije sa Agencijom za javne nabavke u vezi daljeg postupanja po navedenoj problematici.

Revizijom procesa nabavki usluga smještaja za potrebe održavanja obuke zaposlenih u BHMACH-u (realizovano 34.000 KM) uočeni su određeni nedostaci. Ugovorni organ je postupak izbora najpovoljnijeg dobavljača izvršio na osnovu konkurentskog postupka podjelom na dva lota. Predmetom nabavke definisane su, vrijednosno i količinski, potrebe za uslugama smještaja. Međutim obrascem za iskazivanje cijena je navedeno izražavanje jediničnih cijena (jednokrevetna soba, dvokrevetna soba, boravišna taksa), a na osnovu kojih je i izvršena evaluacija ponuda, ne uzimajući u obzir potrebne količine. Ugovorni organ je bio dužan da obezbijedi identifikovanje najbolje ponude, za ukupno traženi obim usluga, a koja se realno nije mogla definisati na osnovu jediničnih cijena. Kao posljedica ovakvog bodovanja je zaključenje ugovora sa najpovoljnijim dobavljačima u ukupnim vrijednostima definisanim zahtjevom za dostavljanje ponuda.

Preporučujemo BHMACH-u da jasnim i preciznim definisanjem uslova za odabir i ocjenu najpovoljnijeg dobavljača osigura najefikasniji način korištenja javnih sredstava, kako je to definisano odredbama Zakona o javnim nabavkama BiH⁶.

4. Budžet

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2009. godinu odobrena su sredstva za BHMACH u ukupnom iznosu od 8.845.000 KM. Mjerama ušteda u budžetu institucija Bosne i Hercegovine, u toku 2009. godine, odobreni budžet je umanjen za 373.600 KM. Na osnovu odluke Ministarstva finansija i trezora, izvršeno je restrukturiranje rashoda u okviru ukupno odobrenih izdataka u iznosu od 111.900 KM. U finansijskom izvještaju/Pregled rashoda iz budžeta po ekonomskim kategorijama za period izvještavanja 01.01.-31.12.2009. godine BHMACH je iskazao raspoloživa donatorska sredstva u iznosu od 180.789 KM.

BHMACH je iskazao izvršenje budžeta u iznosu od 7.287.955 KM što je, u odnosu na raspoloživa sredstva manje za 1.364.234 KM ili za 16%.

Struktura odobrenog i izvršenog budžeta po vrsti rashoda prikazana je u Tabeli 1 u prilogu Izvještaja.

Program rada i izvještaj o radu

Prema važećim propisima nadzor nad radom BHMACH-a vrši Komisija za deminiranje u BiH, pa shodno tome, program rada i izvještaj o radu BHMACH dostavlja Komisiji. U dostavljenom izvještaju prezentirane su detaljne informacije o stepenu i/ili fazi realizacije za svaki od programskih zadataka.

⁶ Službeni glasnik BiH, broj: 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09

III KORESPONDENCIJA

BHMAC-u je uručen Nacrt izvještaja o reviziji za 2009. godinu radi dostavljanja komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, BHMAC je dostavio komentare na nalaze navedene u Nacrtu izvještaja o reviziji koji se odnose na tačku 2. i 3.

Dostavljeni komentari, po našoj procjeni, ne sadrže nove činjenice koje bi uticale na izmjenu nalaza sadržanih u Nacrtu izvještaja o reviziji. BHMAC-u je dostavljen odgovor i po tom osnovu ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o reviziji.

Revizioni tim:

Mirsada Sijamić, viši revizor

Nataša Pavlović, revizor

Nada Laco, revizor

Analiza odobrenog i izvršenog budžeta za 2009. godinu

Tabela 1.

Red. broj	Vrsta rashoda	Odobreni budžet po zakonu	Korekcije - mjere uštede po zahtjevu MMF	Re strukturanje i tekuća rezerva	Ukupno budžet (3+4+5)	Izvršenje budžeta	Razlika (6-7)	% (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Tekući izdaci	8.195.000	-373.600	0	7.821.400	6.604.638	1.216.762	84
1.	Plate zaposlenih	4.734.000	-165.690		4.568.310	4.162.807	405.503	91
2.	Naknade troškova zaposlenih	1.162.000	-92.960		1.069.040	761.854	307.186	71
3.	Putni troškovi	90.000		15.000	105.000	66.908	38.092	64
4.	Izdaci telefonskih i pošt.usluga	144.000		17.500	161.500	142.403	19.097	88
5.	Izdaci za energiju i kom. usluge	115.000		-9.500	105.500	104.847	653	99
6.	Nabavka materijala	449.000	-45.000	-50.500	353.500	225.255	128.245	64
7.	Izdaci za usl. prevoza i goriva	478.000	-35.000	-25.000	418.000	263.663	154.337	63
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	325.000		73.000	398.000	396.719	1.281	100
9.	Izdaci za tekuće održavanje	367.000	-30.000	-20.950	316.050	186.115	129.935	59
10.	Izdaci za osiguranje	186.000		6.400	192.400	178.439	13.961	93
11.	Ugovorene i druge usluge	145.000	-4.950	-5.950	134.100	115.628	18.472	86
II	Kapitalni izdaci	650.000	0	0	650.000	614.473	35.527	95
1.	Nabavka zemljišta							
2.	Nabavka građevina							
3.	Nabavka opreme	650.000			650.000	614.473	35.527	95
4.	Nabavka ostalih stalnih sreds.							
5.	Rekonstrukcija i inves.održ.							
III	Tekući grantovi	0	0	0	0	0	0	0
1.								
2.								
IV	Ukupan budžet	8.845.000	-373.600	0	8.471.400	7.219.111	1.252.289	85
V	Donacije	0	0	180.789	180.789	68.844	111.945	38
1.	UNDP			34.488	34.488	34.488		100
2.	UNICEF			23.479	23.479	23.479		100
3.	NATO HQ			10.877	10.877	10.877		100
4.	JAPAN			111.945	111.945		111.945	0
VI	Ukupan budžet sa donacijama	8.845.000	-373.600	180.789	8.652.189	7.287.955	1.364.234	84
VII	Broj zaposlenih	189			189	187	2	99